

חשבון עיבור השנים על-פי הרמב"ם

שרה הרשקוביץ, המרכז לטכנולוגיה חינוכית

הלוח העברי משלב בין חודשי לבנה לבין שנת החמה. החודשים נקבעים לפי זמני המולד של הלבנה, אולם החגים קשורים לעונות השנה (אלו נקבעות לפי שנת החמה), לפיכך יש שילוב בין השניים.

נתונים על-פי הרמב"ם:

(זמנים, הילכות קידוש החודש, פרק שישי)

היום והלילה: 24 שעות.

השעה: 1080 חלקים.

חודש לבנה: 29 יום, 12 שעות ו- 793 חלקים (של השעה ה- 13).

שנת חמה: 365 ימים ו- 6 שעות.

על פי נתונים אלו:

1. מה אורכה של **שנת לבנה רגילה** (בת 12 חודשים)?
2. מה אורכה של **שנת לבנה מעוברת**?
3. מה ההפרש בין שנת לבנה (רגילה) לשנת חמה?

מטרת עיבור השנים היא להתאים בין חודשי הלבנה לשנת החמה.

אחת לכמה שנים, כשההפרש בין השנים מגיע לכחודש, מוסיפים לאותה שנה חודש.

מוסיפים עוד חודש אדר - בשנה כזו יש חודש אדר א' וחודש אדר ב' (שערו מדוע התוספת היא דווקא בחודש אדר?). שנה כזו נקראת שנה מעוברת.

4. נסו בעזרת הטבלה לבדוק את גידול ההפרש שבין שנת החמה לשנת הלבנה, חשבו את מספר הימים, השעות והחלקים בשנת לבנה וחשבו את ההפרש בין שנת החמה לבינה ושערו באילו שנים כדאי להוסיף חודש.

שנה	הפרשים מצטברים			תוספת חודש העיבור			תיקון ההפרש		
	ימים	שעות	חלקים	ימים	שעות	חלקים	ימים	שעות	חלקים
1				---	---	---			
2									
3									

הוסיפו שורות לטבלה במידת הצורך

באילו שנים כדאי לדעתכם להוסיף חודש?

במחזור של 19 שנים, כמה שנים רגילות יש? וכמה שנים מעוברות?

בדקו את תשובתכם בעזרת חישוב ההפרש שבין סך כל הימים במחזור של 19 שנות חמה ו- 19 שנות לבנה.

5. הלוח העברי החל את מניין שנותיו לפני 5763 שנה (השנה העברית הנוכחית היא ה'תשס"ג).

האם השנה היא שנה מעוברת? הסבירו.

באיזו שנה הייתה השנה המעוברת הקודמת? הסבירו.

באיזו שנה תהייה השנה המעוברת הבאה? הסבירו.

6. כמה שנים מעוברות (עד שנה זו) היו במניין שנות הלוח העברי?